

MINISTERSTWO
AKTYWÓW
PAŃSTWOWYCH

**SPRAWOZDANIE
DLA KOMISJI EUROPEJSKIEJ
ZA 2020 r.
W ZAKRESIE POMOCY PUBLICZNEJ
UDZIELONEJ W SEKTORZE
GÓRNICHTWA WĘGLA KAMIENNEGO
(zgodnie z art. 4 Decyzji Rady 2010/787/UE)**

Warszawa, lipiec 2021 r.

(Dokument przyjęty przez Komitet ds. Europejskich)

SPIS TREŚCI

CEL PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA	3
PODSUMOWANIE WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI GÓRNICCTWA WĘGLA KAMIENNEGO W 2020 R.)	5
CZĘŚĆ I. SYTUACJA GÓRNICCTWA WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W 2020 R.	6
1. WYDOBYCIE I SPRZEDAŻ WĘGLA KAMIENNEGO).....	6
2. STRUKTURA ORGANIZACYJNO - WŁASNOŚCIOWA NA DZIEŃ 31.12.2020 R.....	9
3. ZMIANY ORGANIZACYJNE.....	10
4. EFEKTY DZIAŁAŃ RESTRUKTURYZACYJNYCH W SEKTORZE GÓRNICCTWA WĘGLA KAMIENNEGO W 2020 R.).....	10
4.1 ZMIANA STANU ZATRUDNIENIA.....	10
4.2 RESTRUKTURYZACJA TECHNICZNA	10
4.3 ODDZIAŁYWANIE GÓRNICCTWA WĘGLA KAMIENNEGO NA ŚRODOWISKO.....	11
5. WYNIKI PRODUKCYJNE W GRUPACH JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH.....	13
5.1. WOLUMEN PRODUKCJI W GRUPACH JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH)	13
5.2. KOSZTY PRODUKCJI BIEŻĄCEJ W GRUPACH JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH	14
5.3. WYNIK PRODUKCJI BIEŻĄCEJ	14
6. DZIAŁANIA RESTRUKTURYZACYJNE REALIZOWANE PRZEZ SPÓŁKĘ RESTRUKTURYZACJI KOPALŃ S.A. W 2020 R.	15
CZĘŚĆ II. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W ROKU 2020 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE DLA JEDNOSTEK UJĘTYCH W PROGRAMIE POMOCOWYM SA 52832(2019/N) „RESTRUKTURYZACJA POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW GÓRNICZYCH”.....	17
7. POMOC PAŃSTWA W 2020 R. DLA JEDNOSTEK I GRUP JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH W RAMACH ART. 4 DECYZJI 2010/787/UE, TJ. NA POKRYCIE KOSZTÓW NADZWYCZAJNYCH.....	17
CZĘŚĆ III POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W LATACH 2015-2020 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE (PROGRAM POMOCOWY SA. 52832(2019/N))	25
8. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W LATACH 2015 – 2020 JEDNOSTKOM I GRUPOM JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH W RAMACH ART. 4 DECYZJI 2010/787/UE, TJ. NA POKRYCIE KOSZTÓW RACJONALIZACJI I RESTRUKTURYZACJI PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO	25

CEL PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA

Niniejsze sprawozdanie jest wypełnieniem obowiązku Polski, który został nałożony przez:

1. Decyzję Rady nr 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (Dz. Urz. UE L 336 z 21.12.2010, s. 24),
2. Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 248 z 24.09.2015) str. 9, (dalej: TFUE).

Zgodnie z art. 7 ust. 5 i 6 decyzji Rady 2010/787/UE, państwo członkowskie udzielające pomocy informuje Komisję o kwotach i o sposobie wyliczenia pomocy faktycznie wypłaconej w danym roku produkcyjnym węgla najpóźniej sześć miesięcy po zakończeniu danego roku. W przypadku korekt kwot początkowo wypłaconych podczas danego roku produkcyjnego węgla państwo członkowskie informuje Komisję o tym fakcie przed końcem kolejnego roku produkcji węgla. Ponadto kraj udzielający pomocy przekazuje Komisji wszelkie informacje potrzebne jej do sprawdzenia czy przestrzegane są przepisy ww. decyzji Rady.

Komisja Europejska w dniu 15 kwietnia 2019 r. zaakceptowała program SA.52832 (2019/N) – *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023*. Program jest aktualizacją i kontynuacją przyjętego w dniu 8 lutego 2018 r. programu C (2018) 724 final wersja ostateczna Pomoc publiczna SA 46891 (2017/N) – Polska - „*Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych*”. Program ten jest zgodny z warunkami określonymi w art. 4 decyzji Rady nr 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla, a tym samym zgodny z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego na mocy Artykułu 107 TFUE.

Aktualizacja programu pomocowego SA.52832 (2019/N), objęła następujące zmiany: rezygnację z przekazania do SRK jednostki produkcyjnej KWK Sośnica oraz przekazanie do SRK S.A. nowej jednostki produkcyjnej, tj. oznaczonej części zakładu górniczego KWK Mysłowice-Wesoła pod nazwą KWK Mysłowice-Wesoła I. W związku z powyższym dokonano również aktualizacji budżetu pomocowego.

Powyższy program pomocowy stanowi z jednej strony kontynuację udzielenia pomocy dla kopalń, postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r. w celu sfinansowania tzw. kosztów odziedziczonych, z drugiej zaś obejmuje nowe instrumenty pomocy w związku z nieodpłatnym zbywaniem do SRK S.A. po 1 stycznia 2007 r. zakładów górniczych, które nie prowadzą już wydobywania.

Podstawę udzielenia pomocy w 2020 r. stanowiła ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz.1821).

W związku z powyższym, w części I niniejszego sprawozdania przedstawiono informacje nt. sytuacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce w 2020 r. pod kątem operacyjnym i ekonomiczno - finansowym, natomiast w części II sprawozdania - ujęto pomoc publiczną na

pokrycie kosztów nadzwyczajnych udzieloną w 2020 r. w ramach zgłoszonej aktualizacji do programu „*Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych*” zarejestrowanej pod numerem SA.52832 (2019/N), tj.: *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023*.

Wielkość pomocy państwa ujęta w sprawozdaniu przedstawiona została w walucie krajowej (PLN) jako ekwiwalent dotacji brutto (EDB).

PODSUMOWANIE WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W 2020 R.¹⁾

Wydobycie węgla kamiennego ogółem w 2020 r. wyniosło **54,4 mln ton** i było niższe niż w 2019 r. o 7,2 mln ton.

Sprzedaż węgla kamiennego w 2020 r. wyniosła **53,0 mln ton** i w porównaniu do 2019 r. była niższa o 5,5 mln ton. W okresie tym nastąpił spadek sprzedaży na rynku krajowym o 6,2 mln ton tj. do 48,6 mln ton, natomiast poza granice kraju, w ramach sprzedaży wewnątrzspółnotowej i eksportu, sprzedano łącznie 4,4 mln ton węgla kamiennego, tj. o 18% więcej w porównaniu do 2019 r.

Stan zapasów węgla kamiennego ogółem w kopalniach na koniec 2020 r. wyniósł 6,2 mln ton. W porównaniu do stanu na koniec 2019 r. zwiększył się o 1,0 mln ton (tj. o 19 %).

Zatrudnienie w sektorze górnictwa węgla kamiennego na koniec 2020 r. wyniosło 80 017 osób i uległo zmniejszeniu o 3 280 osób w porównaniu do stanu na koniec 2019 r. (83 297 stan zatrudnienia na koniec 2019 r.).

Na dzień 31 grudnia 2020 r. zatrudnionych pod ziemią było 61 738 pracowników (tj. zmniejszenie o 2 521 osób), a na powierzchni 18 279 pracowników (tj. zmniejszenie o 759 osób).

Nakłady inwestycyjne w 2020 r.²⁾ wyniosły 2 833,4 mln zł i były o 1 091,2 mln zł niższe niż w 2019 r. Nakłady poniesione na zakup maszyn i urządzeń były o 1 019,3 mln zł niższe niż w 2019 r. W ramach zakupów maszyn i urządzeń dokonano przede wszystkim zakupów urządzeń transportowych i maszyn urabiających. W 2020 r. nakłady poniesione na poprawę jakości węgla kamiennego były niższe o 13,4 mln zł, natomiast na ochronę środowiska były wyższe o 39,2 mln zł. Na realizację zadań w zakresie wyrobisk górniczych w 2020 r. poniesiono nakłady niższe o 28,6 mln zł. W 2020 r. nastąpił również spadek nakładów w ramach pozostałych inwestycji o 68,9 mln zł. Przedsiębiorstwa górnicze realizując zadania inwestycyjne w 2020 r. angażowały środki własne w wysokości 2 694,9 mln zł oraz leasing finansowy w wysokości 138,3 mln

Cena zbytu węgla ogółem w 2020 r. wyniosła 313,31 zł/t i w porównaniu do analogicznego okresu w 2019 r. spadła o 10,4 %, przy czym cena zbytu ogółem węgla do celów energetycznych spadła o 1,4% i wyniosła 280,78 zł/t, natomiast cena zbytu węgla do koksowania była niższa o 29,9% i wyniosła 424,70 zł/t.

¹⁾ Dane dotyczące wydobycia, sprzedaży, stanu zapasów, ceny zbytu, stanu zatrudnienia obejmują: PGG S.A.; JSW S.A.; Tauron-Wydobycie S.A.; LW Bogdanka S.A.; Węglkokoks Kraj Sp. z o.o.; ZG SILTECH Sp. z o.o.; PG Silesia Sp. z o.o.; EKO – PLUS Sp. z o. o.. Stan zatrudnienia obejmuje dodatkowo SRK S.A.

²⁾ Nakłady inwestycyjne dotyczą: PGG S.A.; JSW S.A.; LW Bogdanka S.A.; Tauron –Wydobycie S.A.; Węglkokoks Kraj Sp. z o.o.

CZEŚĆ I. SYTUACJA GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W 2020 r.

1. Wydobycie i sprzedaż węgla kamiennego³⁾

W 2020 r. **wydobycie węgla kamiennego** ogółem wyniosło 54 385,9 tys. ton i było niższe niż w 2019 r. o 7 237,5 tys. ton.

Kształtowanie się wielkości wydobycia węgla kamiennego w 2019 r. oraz 2020 r. według rodzajów węgla, przedstawiało się następująco:

	2019 [tys.ton]	2020 [tys.ton]	Różnica [tys.ton]	Dynamika [%]
Wydobycie ogółem	61 623,4	54 386,0	-7 237,4	88,3
Z tego :				
węgiel energetyczny	49 552,2	42 112,0	-7 440,2	85,0
węgiel koksowy	12 071,2	12 274,0	202,8	101,7

Wydobycie węgla energetycznego w 2020 r. obniżyło się o 15 %, natomiast wydobycie węgla koksowego wzrosło o 1,7%.

Stan zapasów węgla kamiennego ogółem w kopalniach na koniec 2020 r. wyniósł 6 243,7 tys. ton. W porównaniu do stanu na koniec 2019 r. zwiększył się o 1 006,1 tys. ton.

Sprzedaż ogółem węgla kamiennego w 2020 r. wyniosła 52 944,9 tys. ton i w porównaniu do 2019 r. była niższa o 5 491,2 tys. ton, tj. o 9,4 %. W okresie tym nastąpiło zmniejszenie sprzedaży na rynek krajowy o 6 157,5 tys. ton (o 11,3%), i zwiększenie na wywóz do UE i eksport poza UE o 666,4 tys. ton tj. o 18 %.

Sprzedaż węgla kamiennego na rynek krajowy w 2020 r. wyniosła 48 571,1 tys. ton. W odniesieniu do 2019 r. w sprzedaży krajowej wystąpiły następujące relacje:

- spadek sprzedaży do:
 - energetyki zawodowej o 14,2 %;
 - energetyki przemysłowej o 13,5%
 - ciepłowni zawodowych i niezawodowych o 13 %
 - innych odbiorców przemysłowych o 10,3 %
 - koksowni o 5,9 %;
 - pozostałych odbiorców krajowych o 3,5%;

³⁾ Sytuację na krajowym rynku węgla, przedstawiono wg sprawozdania G.09.1 o obrocie węglem kamiennym, w którym uwzględniono dane dotyczące: PGG S.A.; JSW S.A., Tauron-Wydobycie S.A., LW Bogdanka S.A., Węglkoks Kraj Sp. z o.o.; ZG SILTECH Sp. z o.o., PG Silesia Sp. z o.o., EKO – PLUS Sp. z o.o.

Wywóz do Unii Europejskiej (sprzedaż wewnątrzspółnotowa) i eksport węgla kamiennego poza granice UE był realizowany poprzez pośredników oraz bezpośrednio przez spółki węglowe. Łącznie sprzedaż na wywóz i eksport w 2020 r. wyniosła 4 373,8 tys. ton, i była o 18 % wyższa niż w 2019 r.

Największym odbiorcą węgla kamiennego wśród krajów Unii Europejskiej były Czechy (2 566,2 tys. ton, tj. 60,6% wywozu do krajów UE), oraz Austria, do której wywieziono 930,4 tys. ton (22,0% węgla ogółem wywiezionego do krajów UE). W wywozie do obu tych krajów dominował węgiel do koksowania: do Czech 1 987,9 tys. ton, a do Austrii 872,0 tys. ton. Wśród krajów spoza UE największym odbiorcą była Ukraina, do której wyeksportowano 126,1 tys. ton węgla (96,1% węgla ogółem wyeksportowanego do krajów spoza UE). W eksporcie do Ukrainy występował zarówno węgiel energetyczny (46,7 tys. ton) jak i do koksowania (79,4 tys. ton). Pozostałą część eksportu zrealizowano do Bośni i Hercegowiny - 9,1 tys. ton węgla (jedynie energetycznego).

Import węgla kamiennego⁴⁾ do Polski w 2020 r. wyniósł 12 827,5 tys. ton. W porównaniu do 2019 r. import ten był niższy o 3 864,6 tys. ton.

W 2020 r. **sprzedaż ogółem węgla do celów energetycznych** wyniosła 40 975,4 tys. ton (ok. 77,3 % sprzedaży węgla ogółem) i była o 12,2 % niższa niż w 2019 r. Sprzedaż ogółem węgla do celów energetycznych według podstawowych sortymentów, w latach 2019-2020 r. przedstawiała się następująco:

		Sprzedaż [tys.ton]			Dynamika [%]
		2019	2020	Różnica 2020-2019	
Ogółem węgiel do celów energetycznych		46 655,9	40 975,5	-5 680,4	87,8
z tego:	sortymenty grube	3 326,5	2 666,1	-660,4	80,1
	sortymenty średnie i drobne	2 142,1	1 756,4	-385,7	82,0
	miały	40 273,9	35 732,9	-4 541,0	88,7
	sortymenty pozostałe	913,4	820,1	-93,3	89,8

Spadek sprzedaży węgla do celów energetycznych ogółem spowodowany był spadkiem sprzedaży węgla energetycznego na rynek krajowy o 5 627,6 tys. ton, tj. 12,3 % oraz spadkiem sprzedaży z przeznaczeniem na wywóz i eksport o 52,8 tys. ton, tj. 4,9 %. Podobnie jak w 2019 r., największą część sortymentów węgla do celów energetycznych stanowiły miały, tj. ok. 87,2%

⁴⁾ Informacja o imporcie węgla do Polski opracowano w oparciu o dane Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

sprzedaży węgla energetycznego ogółem. W ujęciu rok do roku, ich sprzedaż spadła o 11,3% (o 4 541,0 tys. ton).

Sprzedaż węgla ogółem do koksowania w 2020 r. wyniosła 11 969,6 tys. ton i w stosunku do roku 2019 była wyższa o 189,3 tys. ton (o 1,6 %).

		Sprzedaż [tys.ton]			Dynamika [%]
		2019	2020	Różnica 2020-2019	
Ogółem węgiel koksowy		11 780,3	11 969,6	189,3	101,6
z tego:	typ 34	3 982,3	2 559,6	-1 422,7	64,3
	pozostałe typy	7 798,0	9 410,0	1 612,0	120,7

Zwiększenie sprzedaży węgla koksowego ogółem w 2020 r. wynikało z wyższej o 27,4% sprzedaży węgla koksowego z przeznaczeniem na wywóz i eksport.

Cena zbytu węgla ogółem w 2020 r. wyniosła 313,31 zł/t i w porównaniu do analogicznego okresu 2019 r. spadła o 10,4 %, przy czym cena zbytu ogółem węgla do celów energetycznych spadła o 1,4 %, natomiast cena zbytu węgla do koksowania spadła o 29,9 %.

Ceny węgla do celów energetycznych i do koksowania w 2020 r., w porównaniu do 2019 r., kształtowały się następująco:

		2019 [zł/t]	2020 [zł/t]	Różnica [zł/t]	Dynamika [%]
Cena zbytu węgla ogółem		349,62	313,31	-36,31	89,6
Z tego :	węgiel energetyczny	284,88	280,78	-4,10	98,6
	węgiel koksowy	606,02	424,70	-181,32	70,1

2. Struktura organizacyjno - własnościowa na dzień 31.12.2020 r.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w Polsce funkcjonowało 21 czynnych kopalń węgla kamiennego. Struktura górnictwa węgla kamiennego przedstawia się następująco:

Podmioty produkcyjne:

- **Polska Grupa Górnicza S.A. (PGG S.A.)**, grupująca 8 kopalń: ROW (kopalnia 4-ruchowa powstała w wyniku połączenia kopalń: Marcel, Chwałowice, Rydułtowy i Jankowice), Ruda (kopalnia 3-ruchowa powstała w wyniku połączenia kopalń: Bielszowice, Halemba i Pokój), Piast-Ziemowit (kopalnia 2-ruchowa powstała w wyniku połączenia kopalń Piast i Ziemowit), Bolesław Śmiały, Sośnica, Murcki-Staszic, Mysłowice-Wesoła, Wujek;
- **Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. (JSW S.A.)**, (spółka giełdowa), w skład której wchodzi 5 kopalń: Borynia-Zofiówka, Jastrzębie-Bzie, Budryk, Pniówek, Knurów-Szczygłowice;
- **Tauron – Wydobycie S.A.**, grupujący 3 zakłady górnicze: ZG „Sobieski”, ZG „Janina” i ZG „Brzeszcze” (100% udziałów posiada spółka giełdowa Tauron Polska Energia S.A.);
- **Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.** (spółka giełdowa) posiada 1 kopalnię;
- **Siltech Sp. z o.o.** (100% udziałów posiada właściciel prywatny) posiada 1 kopalnię;
- **Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia Sp. z o.o.** (strategicznym inwestorem jest czeski koncern branży energetyczno-górnictwa EPH) posiada 1 kopalnię;
- **Eko-Plus Sp. z o.o.** (100% udziałów posiada właściciel prywatny) posiada 1 kopalnię;
- **Węglokoks Kraj Sp. z o.o., spółka zależna Węglokoks S.A.**, posiadająca 1 kopalnię Bobrek.

Spółka restrukturyzacyjna:

- **Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. (SRK S.A.)** - powołana w celu prowadzenia likwidacji kopalń i zagospodarowania majątku zlikwidowanych kopalń - grupująca kopalnie nie prowadzące wydobywania.

Podmioty produkcyjne, obok swojej podstawowej działalności, tj. eksploatacji węgla kamiennego, prowadzą również działalność w zakresie m.in.: wytwarzania energii, robót górniczych oraz ujmowania i wykorzystania kopalnianego metanu.

3. Zmiany organizacyjne

W 2020 r. kontynuowano rozpoczęte w latach poprzednich zmiany organizacyjne, co miało na celu uproszczenie struktury oraz obniżenie kosztów funkcjonowania sektora.

W ramach tych działań:

- od 1 stycznia 2020 r. KWK Bzie-Dębina decyzją Zarządu JSW S.A. zmieniła nazwę na KWK „Jastrzębie-Bzie”. To oznacza, że kopalnia zespółona „Borynia-Zofiówka-Jastrzębie” zmieniła się w zakład złożony z dwóch ruchów i skróciła nazwę na „Borynia-Zofiówka”,
- w dniu 31 stycznia 2020 r. Ruch Piekary KWK Bobrek-Piekary, należący do Węglókoku Kraj Sp. z o.o., zakończył wydobycie węgla. Powodem był brak węgla, którego pozyskanie byłoby ekonomicznie opłacalne. W Ruchu Piekary postępują prace likwidacyjne, ponadto nadal funkcjonuje tam zakład przeróbczy oraz paczkownia węgla.

4. Efekty działań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego w 2020 r. ⁵⁾

4.1 Zmiana stanu zatrudnienia

Stan zatrudnienia w sektorze górnictwa węgla kamiennego na koniec 2020 r. wyniósł 80 017 osób i uległ zmniejszeniu w porównaniu do stanu na koniec 2019 r. o 3 280 osób.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. zatrudnionych pod ziemią było 61 738 pracowników (tj. zmniejszenie o 2 521 osób), a na powierzchni 18 279 pracowników (tj. zmniejszenie o 759 osób).

4.2 Restrukturyzacja techniczna⁶⁾

Nakłady inwestycyjne w 2020 r. wyniosły 2 833,4 mln zł i były o 1 091,1 mln zł niższe niż w 2019 r. Nakłady poniesione na zakup maszyn i urządzeń były o 1 019,3 mln zł niższe niż w 2019 r. W ramach zakupów maszyn i urządzeń dokonano przede wszystkim zakupów urządzeń transportowych i maszyn urabiających. W 2020 r. nakłady poniesione na poprawę jakości węgla kamiennego były niższe o 13,4 mln zł, natomiast na ochronę środowiska były wyższe o 39,2 mln zł. Na realizację zadań w zakresie wyrobisk górniczych w 2020 r. poniesiono nakłady niższe o 28,6 mln zł. W 2020 r. nastąpił również spadek nakładów w ramach pozostałych inwestycji o 68,9 mln zł.

⁵⁾ Dane dotyczą następujących jednostek: PGG S.A.; JSW S.A., SRK S.A., Tauron-Wydobycie S.A., LW Bogdanka S.A., Węglókoku Kraj Sp. z o.o.; ZG SILTECH Sp. z o.o., PG Silesia Sp. z o.o., EKO – PLUS Sp. z o.o.

⁶⁾ Nakłady inwestycyjne dotyczą: PGG S.A., JSW S.A., LW Bogdanka S.A., Tauron –Wydobycie S.A., Węglókoku Kraj Sp. z o.o.

Przedsiębiorstwa górnicze realizując zadania inwestycyjne w 2020 r. angażowały środki własne w wysokości 2 694,9 mln zł oraz leasing finansowy w wysokości 138,3 mln zł.

Tablica I.3.3. Nakłady inwestycyjne w 2019 r. i 2020 r.

Lp	Wyszczególnienie	WYKONANIE		dynamika
		2019 r.	2020 r.	2020/2019
		[tys. zł]		[%]
0	1	2	3	4
	Nakłady inwestycyjne ogółem	3 924 548,9	2 833 442,1	72,2
1	Wyrobiska górnicze	1 095 951,8	1 067 316,3	97,4
2	Zakłady wzbogacania węgla	100 085,2	86 684,4	86,6
3	Ochrona środowiska	64 296,7	103 453,3	160,9
4	Zakupy maszyn i urządzeń	2 222 340,1	1 203 021,3	54,1
5	Pozostałe inwestycje	441 875,1	372 966,8	84,4

4.3 Oddziaływanie górnictwa węgla kamiennego na środowisko

W 2020 r. górnictwo odprowadziło do wód powierzchniowych 189 835 tys. m³ ścieków, w tym 184 678 tys. m³ niewykorzystanych wód dołowych zawierających ładunek 1 496,2 tys. ton soli (w przeliczeniu na jony chlorkowe i siarczanowe), co w porównaniu do 2019 r. stanowiło aktualnie **zwiększenie** zrzuconego ładunku soli o niecałe 4%.

W kopalniach węgla kamiennego w 2020 r. wytworzono łącznie 27 778 tys. ton mas skalnych i odpadów wydobywczych, co - w porównaniu do 2019 r. - oznaczało obecnie **zmniejszenie** ilości wytworzonych mas i odpadów o blisko 8% i było spowodowane głównie zmniejszeniem wydobycia urobku węglowego wskutek wprowadzenia ograniczeń w związku z pandemią COVID-19. Blisko 96% wytworzonych odpadów wydobywczych pochodziło z procesów wzbogacania węgla w zakładach przeróbczych kopalń.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza atmosferycznego przez górnictwo w 2020 r. wyniosła 789 487 ton, z czego 788 489 ton stanowiła emisja gazów, w tym 786 027 ton emisja tzw. gazów cieplarnianych. W porównaniu z 2019 r. wyemitowana obecnie ilość gazów cieplarnianych uległa niewielkiemu **obniżeniu** o prawie 1,4%.

Spółki węglowe zakończyły w 2020 r. prace rekultywacyjne i zagospodarowanie na powierzchni obejmującej 19,7 ha terenów zdegradowanych działalnością przemysłową, wobec analogicznie 41,7 ha w 2019 r.

Wielkości rzeczowe, charakteryzujące oddziaływanie na środowisko jednostek produkcyjnych w 2020 r. w porównaniu do analogicznych wielkości obejmujących 2019 r., przedstawiono w tabelicy I.3.4a. W tabelicy I.3.4b przedstawiono wielkość emisji gazów cieplarnianych w analizowanych latach.

Tablica I.3.4a. Wielkości rzeczowe charakteryzujące oddziaływanie jednostek na środowisko w 2019 r. i 2020 r.

Lp	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Rok	
			2019	2020
			[ilość]	
0	1	2	3	4
1	Pobór wody pitnej i przemysłowej z ujęć powierzchniowych i podziemnych	tys. m ³	10 222	9 908
2	Odprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych - ogółem	tys. m ³	180 537	189 835
2.1	w tym : wody dołowe	tys. m ³	177 042	184 678
2.2	ładunek Cl + SO4 w wodach dołowych	ton	1 439 790	1 496 197
3	Wytwarzanie mas skalnych i odpadów wydobywczych - ogółem (masy skalne, odpady z robót przygotowawczych na dole + odpady z zakładów przeróbki mechanicznej węgla)	tys. ton	30 143	27 778
4	Składowanie mas skalnych i odpadów wydobywczych na powierzchni	tys. ton	7 232	6 300
5	Gospodarcze wykorzystanie odpadów wydobywczych i mas skalnych na powierzchni	tys. ton	22 332	20 725
6	Zagospodarowanie odpadów wydobywczych na dole	tys. ton	106	160
7	Zagospodarowanie odpadów obcych na dole	tys. ton	491	235
8	Emisja pyłów	ton	877	998
9	Emisja gazów - ogółem	ton	799 196	788 489
9.1	w tym : gazy cieplarniane	ton	796 911	786 027
10	Spalanie paliw w silnikach spalinowych	ton	11 410	10 597
11	Odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych pochodzących z powierzchni utwardzonych	tys. m ²	759	754
12	Wykorzystanie gruntów rolnych i leśnych na inne cele	ha	38	38
13	Powierzchnia terenów zdegradowanych objęta pracami rekultywacyjnymi i zagospodarowaniem	ha	201,8	339,0
13.1	w tym : powierzchnia, na której wyżej wymienione prace zakończono	ha	41,7	19,7

Tablica I.3.4b. Emisja gazów cieplarnianych w 2019 oraz 2020 r.

[ton]

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.
Polska Grupa Górnicza S.A.	439 304	437 496
Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	285 113	267 047
Kopalnie-spółki (razem z SRK S.A.)	72 494	81 484
RAZEM	796 911	786 027

5. Wyniki produkcyjne w grupach jednostek produkcyjnych

5.1. Wolumen produkcji w grupach jednostek produkcyjnych ⁷⁾

Wydobycie węgla kamiennego w poszczególnych grupach jednostek produkcyjnych w 2020 r. wyniosło 52 419,2 tys. ton i było niższe niż w 2019 r. o 7 401,0 tys. ton. Różnica w wydobywaniu w przeliczeniu na tony węgla ekwiwalentnego wyniosła 5 304,9 tys. tew.

Tablica I.4.1. Wolumen produkcji w latach 2019 – 2020

a) w tonach metrycznych

	produkcja węgla		[tys. ton]	dynamika %
	2019	2020	różnica	3:1
	1	2	2020-2019	3:1
Razem	59 820,2	52 419,2	-7 401,0	-12,4
<i>Polska Grupa Górnicza sp. z o.o.</i>	29 500,1	24 330,2	-5 169,9	-17,5
<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	14 762,0	14 385,0	-377,0	-2,6
<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	9 450,6	7 612,1	-1 838,5	-19,5
<i>Tauron-Wydobycie S.A.</i>	3 785,0	4 542,9	757,9	20,0
<i>Węgllokoks Kraj sp. z o.o.</i>	2 322,5	1 549,0	-773,5	-33,3

b) w przeliczeniu na tonę ekwiwalentu węgla

	produkcja węgla		[tys. tew]	dynamika %
	2019	2020	różnica	3:1
	1	2	2020-2019	3:1
Razem	48 533,8	43 228,9	-5 304,9	-10,9
<i>Polska Grupa Górnicza sp. z o.o.</i>	23 754,9	19 605,0	-4 149,9	-17,5
<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	13 582,2	13 615,6	33,4	0,2
<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	6 871,3	5 565,3	-1 306,0	-19,0
<i>Tauron-Wydobycie S.A.</i>	2 499,9	3 210,6	710,7	28,4
<i>Węgllokoks Kraj sp. z o.o.</i>	1 825,5	1 232,4	-593,1	-32,5

⁷⁾ Dane dotyczą następujących jednostek: PGG S.A.; JSW S.A., LW Bogdanka S.A.; Tauron-Wydobycie S.A.; Węgllokoks Kraj Sp. z o.o.

5.2. Koszty produkcji bieżącej w grupach jednostek produkcyjnych

W 2020 r. koszty produkcji bieżącej ogółem w zł/tew były wyższe niż w 2019 r. o 3,9% i wyniosły 479,04 zł/tew. Jednostkowe koszty produkcji bieżącej wzrosły w następujących grupach jednostek produkcyjnych: Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. (o 15,8% do 377,24 zł/tew), Polska Grupa Górnicza S.A. (o 14,5% do 445,15 zł/tew) oraz Węglokoks Kraj Sp. z o.o. (o 4,3% do 426,34 zł/tew), natomiast spadły w spółkach: Tauron Wydobywanie (spadek o 34,9%, do 673,68 zł/tew) oraz Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. (spadek o 5,2%, do 528,35 zł/tew) przy spadku produkcji ogółem we wszystkich jednostkach (o 10,9 tys. tew) i jednocześnie przy niższym poziomie nakładów niż w 2019 r.

Tablica I.4.2. Koszt produkcji bieżącej w latach 2019 – 2020

		koszty produkcji bieżącej		[zł/tew]	dynamika %
		2019	2020	różnica 2020-2019	3:1
		1	2	3	4
Razem		461,09	479,04	17,95	3,9
	<i>Polska Grupa Górnicza sp. z o.o.</i>	388,88	445,15	56,27	14,5
	<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	557,12	528,35	-28,77	-5,2
	<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	325,91	377,24	51,33	15,8
	<i>Tauron-Wydobywanie S.A.</i>	1 035,34	673,68	-361,65	-34,9
	<i>Węglokoks Kraj sp. z o.o.</i>	408,61	426,34	17,74	4,3

5.3. Wynik produkcji bieżącej

Jednostkowy wynik na produkcji bieżącej był ujemny i wyniósł 91,75 zł/tew i był jednocześnie niższy o 65,92 zł/tew w porównaniu do wyniku z roku 2019.

Tablica I.4.3. Wynik produkcji bieżącej w latach 2019 – 2020

		wynik produkcji bieżącej		[zł/tew]	dynamika %
		2019	2020	różnica 2020-2019	3:1
		1	2	3	4
Razem		-25,83	-91,75	-65,92	-255,2
	<i>Polska Grupa Górnicza sp. z o.o.</i>	-1,47	-63,64	-62,17	-4 229,3
	<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	7,50	-120,61	-128,11	-1 708,6
	<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	49,04	9,05	-39,99	-81,5
	<i>Tauron-Wydobywanie S.A.</i>	-672,76	-331,58	341,18	50,7
	<i>Węglokoks Kraj sp. z o.o.</i>	13,47	-50,99	-64,46	-478,6

6. Działania restrukturyzacyjne realizowane przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. w 2020 r.

W 2020 r. Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. realizowała zadania statutowe w zakresie zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym.

Prowadzenie likwidacji kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2007 r., określono jako działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń. Działania te realizował w SRK S.A. Oddział w Czeladzi „Centralny Zakład Odwadniania Kopalń” oraz Oddział w Dąbrowie Górniczej „Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji”.

Wymienione Oddziały realizowały działania w zakresie: likwidacji oraz zabezpieczenia szybów i szybków - wykonano 1 zadanie; zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym - wykonano 141 zadań; likwidacji infrastruktury kopalni – wykonano 2 zadania; rekultywacji terenów pogórnich – wykonano 2 zadania; utrzymania obiektów niezbędnych do realizacji działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni – wykonano 1 zadanie; opracowywania, wymagane odrębnymi przepisami projekty, dokumentacje, opinie, ekspertyzy i analizy związane z realizacją działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni - wykonano 29 opracowań.

Natomiast kopalnie zbyte do SRK S.A. po dniu 1 stycznia 2007 r., w których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2019 r., realizowały wyłącznie zadania wykonywane w trakcie likwidacji kopalń. Zadania te były wykonywane w 2020 roku przez SRK S.A. w byłych kopalniach: „Boże Dary”, „Centrum”, „Jas Mos”, „Krupiński”, „Makoszowy”, „Mysłowice – Wesola I”, „Piekary I”, „Pokój I”, „Rydułtowy I” „Śląsk” oraz „Wieczorek II”.

Zakres rzeczowy wykonywany przez Oddziały SRK S.A. realizujące zadania wykonywane w trakcie likwidacji kopalń, przedstawia się następująco: zlikwidowano 48 124,5 m wyrobisk korytarzowych w ramach realizacji 210 zadań; wykonano 8 zadań w zakresie likwidacji oraz zabezpieczenia szybów i szybków, zlikwidowano m.in. 2 966,7 m wyrobisk pionowych; w ramach zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym zrealizowano 20 zadań, a 1 zadanie zakończone zostanie w 2021 roku; w ramach likwidacji infrastruktury kopalni – wykonano 191 zadań, a 2 zadania zakończą się w 2021 roku; zrealizowano 52 zadania dotyczące utrzymania obiektów przeznaczonych do likwidacji w kolejności zapewniającej bezpieczną likwidację kopalni, a także bezpieczne funkcjonowanie kopalń sąsiednich; wykonano 120 zadań w ramach realizacji prac zabezpieczających oraz przedsięwzięć zapobiegających zagrożeniom wodnym, gazowym oraz pożarowym w związku z likwidowaną kopalnią; w ramach zadania pn. opracowywanie wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z realizacją zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalni wykonano 74 dokumentacje, a 5 zadań zakończy się w 2021 r.

Ponadto do 2019 r. zgodnie z zaakceptowanymi przez Ministra Energii Programami likwidacji została zakończona likwidacja kopalń, zakładów górniczych lub ich oznaczonych części : KWK „Rozbark V”, KWK „Anna”, KWK „Kazimierz – Juliusz”, KWK „Brzeszcze Wschód”, KWK „Mysłowice”, KWK „Wieczorek I”. W związku z powyższym SRK S.A. realizację działań polikwidacyjnych dla kopalń postawionych w stan likwidacji po dniu 1 stycznia 2007 r., wykonuje w ramach rejonów funkcjonujących w Oddziale w Czeladzi „Centralny Zakład Odwadniania Kopalń” (Rejon byłej KWK „Anna”, Rejon byłej KWK „Mysłowice”, Rejon byłej KWK „Wieczorek I”) oraz w Oddziale w Dąbrowie Górniczej „Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji” (Rejon byłej KWK „Anna”, Rejon byłej KWK „Kazimierz – Juliusz”, Rejon byłej KWK „Brzeszcze Wschód”, Rejon byłej KWK „Mysłowice”, Rejon byłej KWK „Wieczorek I”).

Wymienione Oddziały realizowały działania w zakresie: zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym - wykonano 3 zadania; likwidacji infrastruktury kopalni – wykonano 2 zadania; rekultywacji terenów pogórnich – wykonano 2 zadania; utrzymania obiektów niezbędnych do realizacji działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni – wykonano 5 zadań; opracowania, wymagane odrębnymi przepisami projekty, dokumentacje, opinie, ekspertyzy i analizy związane z realizacją działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni - wykonano 7 opracowań.

W 2020 r. SRK S.A. zrealizowała również 287 zadań w ramach naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym: 206 zadań w ramach naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego będącego w trakcie likwidacji w Oddziałach: KWK „Boże Dary – Mysłowice-Wesoła I” Ruch Boże Dary, KWK „Boże Dary – Mysłowice-Wesoła I” Ruch Mysłowice-Wesoła I, KWK „Centrum”, KWK „Jas -Mos - Rydułtowy I” Ruch „Jas - Mos”, KWK „Krupiński”, KWK „Makoszowy”, KWK „Piekary I”, KWK „Pokój I - Śląsk” Ruch Pokój I, KWK „Pokój I - Śląsk” Ruch Śląsk i KWK „Wieczorek II” oraz 81 zadań w ramach naprawiania szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, realizowanych przez Oddział „Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji”, w tym: Rejony realizujące naprawianie szkód wywołanych ruchem zlikwidowanych zakładów górniczych, postawionych w stan likwidacji przed 01.01.2007 r. – 16 zadań oraz Rejony realizujące naprawianie szkód wywołanych ruchem zlikwidowanych zakładów górniczych, postawionych w stan likwidacji po 01.01.2007 r. – 65 zadań. Obejmowały one naprawianie szkód w budynkach mieszkalnych, budynkach gospodarczych, budynkach oświatowych, torach kolejowych, a także wypłatę odszkodowań za niemożność użytkowania gruntów leśnych i rolnych oraz utrzymanie przepompowni odwadniających niecki bezodpływowe.

Realizując cel zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, w 2020 r. wypompowano łącznie 67 023 478,00 m³ wody.

Szczegóły dotyczące wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez SRK S.A. na realizację tych zadań, zaprezentowano w części II niniejszego sprawozdania.

CZEŚĆ II. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W ROKU 2020 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE DLA JEDNOSTEK UJĘTYCH W PROGRAMIE POMOCOWYM SA 52832(2019/N) „RESTRUKTURYZACJA POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW GÓRNICZYCH”.

7. Pomoc państwa w 2020 r. dla jednostek i grup jednostek produkcyjnych w ramach art. 4 Decyzji 2010/787/UE, tj. na pokrycie kosztów nadzwyczajnych

W dniu 15 kwietnia 2019 roku Komisja Europejska zaakceptowała program SA.52832 (2019/N) – „Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015- 2023”, stanowiący kontynuację programu pomocowego SA.46891 (2017/N) „Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych”, tym samym uznając go za zgodny z warunkami określonymi w Decyzji Rady 2010/787/UE czyli zgodny z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego na mocy artykułu 108 TFUE.

Modyfikacja programu pomocowego SA.46891 (2017/N) nastąpiła wskutek prowadzonego procesu transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego oraz dynamicznej sytuacji na krajowym rynku węglowym. Zmiany dotyczyły rezygnacji z przekazania do SRK jednostki produkcyjnej KWK Sośnica oraz przekazanie do SRK nowej jednostki produkcyjnej, tj. oznaczonej części zakładu górniczego KWK Mysłówice-Wesoła, pod nazwą KWK Mysłówice-Wesoła I. W związku z powyższym dokonano również aktualizacji budżetu pomocowego.

Program powyższy stanowi z jednej strony kontynuację udzielania pomocy dla kopalń postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., z drugiej zaś odnosi się do nowych jednostek przekazywanych do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. po dniu 1 stycznia 2007 r. W tym przypadku obejmuje także nowe instrumenty pomocy, jak urlop górniczy, urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla oraz jednorazowa odprawa pieniężna, w związku z nieodpłatnym zbywaniem do SRK S.A., w celu sfinansowania instrumentów osłonowych w odniesieniu do tych części zakładów górniczych, które nie prowadzą już wydobywania.

W 2020 r. pomoc państwa dla sektora górnictwa węgla kamiennego na pokrycie kosztów nadzwyczajnych w ramach art. 4 Decyzji Rady, w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., udzielana była w formie:

- dotacji;
- zwolnień z obowiązkowych opłat i kar.

Jednostkami udzielającymi pomocy były:

- Minister Aktywów Państwowych
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW);
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

Natomiast, pomoc państwa dla sektora węglowego, w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji po 1 stycznia 2007 r., udzielana była w formie:

- dotacji z budżetu państwa;
- zwolnień z wpłat wobec PFRON;
- zwolnienia z tytułu opłaty za usługi wodne wobec PGGW Wody Polskie;
- zwolnienia z tytułu opłat i kar wobec NFOŚiGW;
- zwolnienia z wpłat z zysku;
- zwolnienie z obowiązku uzyskiwania koncesji na wydobywanie metanu.

Jednostkami udzielającymi pomocy były:

- Minister Aktywów Państwowych;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW);
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON);
- I Śląski Urząd Skarbowy w Sosnowcu;
- Minister Środowiska;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Podstawy prawne udzielenia pomocy:

1. Decyzja Rady 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. *w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla*;
2. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. *o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821);
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 poz. 1219, z późn. zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 24 marca 2017 r. *w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym* (Dz.U. z 2017 r. poz. 684);
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 kwietnia 2015 r. *w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie świadczeń z tytułu urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla* (Dz. U. z 2015 r. poz. 512);
6. Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 27 czerwca 2016 r. *w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz rent wyrównawczych* (Dz. U. z 2016 r. poz. 931);

7. Ustawa z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1395).

Poniżej przedstawiono główne przyczyny innego, niż zakładano poziomu wydatkowania środków pomocy publicznej w 2020 r.

Główną przyczyną braku realizacji planowanych do wykonania zadań przez Oddziały będące w strukturach Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. było pojawienie się na początku 2020 roku pandemii COVID-19, która spowodowała:

- mniejsze zainteresowanie potencjalnych wykonawców realizowaniem ogłaszanych przez Spółkę przetargów. Wykonawcy realizujący roboty na rzecz Spółki korzystają m.in. z pracowników będących emerytami a zatem osób narażonych na ciężki przebieg choroby. Co w konsekwencji wpłynęło na ograniczenie możliwości posiłkowania się pracownikami - emerytami przy realizacji robót,
- wprowadzenie w większym zakresie systemu pracy zdalnej co wpłynęło na wydłużenie czasu oczekiwania na niezbędne decyzje administracyjne, zgody na wejście w teren czy też wszelkiego rodzaju uzgodnienia,
- wydłużenie czasu rozpatrywania spraw przez Krajową Izbę Odwoławczą.

Ponadto na brak realizacji planowanych do wykonania zadań miały wpływ:

- składanie przez Wykonawców ofert na kwoty niewspółmiernie wysokie w stosunku do wartości kosztorysowej, co znacząco wydłużało postępowania przetargowe,
- opóźnienia spowodowane odwołaniami Wykonawców do Krajowej Izby Odwoławczej od wyników postępowań przetargowych.

Na różnice pomiędzy kwotą notyfikowaną na 2020 r. a faktycznymi nakładami na realizację zadań dla poszczególnych tytułów pomocy wpływ mają:

- 1) niższe niż zakładano koszty realizacji zadań z tytułu naprawy szkód górniczych, wynikające z:
 - braku wniosków poszkodowanych lub odmową przez Spółkę zawarcia z poszkodowanymi ugód pozasądowych;
 - niezakończenia wszystkich postępowań sądowych, których rozstrzygnięcia SRK S.A. spodziewała się w 2020 r. a co za tym idzie brakiem prawomocnych orzeczeń;
 - tańszego niż przewidywano wykonania zleconych zadań oraz przesunięcia terminu realizacji części zadań na rok 2021;
 - nabycia kopalni „Rydułtowy I” bez zidentyfikowanych zobowiązań z tytułu naprawy szkód. Brak podstaw prawnych do realizacji zadań zgodnie z zaplanowaną kwotą;
 - konieczności opracowania i zaktualizowania dokumentacji, co wpłynęło na brak realizacji napraw szkód, uwzględnionych w planach;

- przesunięcia naprawy niektórych szkód na rok 2021 (KWK Makoszowy)
 - przedłużających się terminów zawarcia ugód trójstronnych (KWK Anna);
 - braku ofert lub oferty zgłaszane z kwotami przewyższającymi posiadane środki w postępowaniach przetargowych;
- 2) poniesienie niższych niż planowano kosztów zadań, jak również zmiany założeń pierwotnie ujętych w „Programach likwidacji” (zmiana „Programu likwidacji”) w zakresie realizacji zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń i działań polikwidacyjnych. Wprowadzone zmiany polegają m.in. na:
- odstąpieniu m.in. od: likwidacji 6 wyrobisk, budowy nowej pompowni głównego odwadniania, likwidacji 15 obiektów na powierzchni (KWK Centrum);
 - czasowym wstrzymaniu fizycznej likwidacji obiektów dołowych i powierzchniowych (KWK Krupiński);
 - odstąpieniu m.in. od: likwidacji szybu wentylacyjnego „Południowy” wraz z przynależną infrastrukturą, likwidacji 21 obiektów na powierzchni, remontu wentylatorów (KWK Makoszowy);
 - odstąpieniu od likwidacji 43 obiektów infrastruktury powierzchniowej (KWK Wieczorek II);
 - przesunięciu likwidacji obiektów na powierzchni z powodu późniejszego niż planowano wykonania projektów likwidacji;
 - odstąpieniu od wzmacniania wyrobisk dołowych ze względu na zmianę modelu docelowego;
 - przesunięciu terminu likwidacji szybów a co za tym idzie odstąpieniu od wykonania zaplanowanych wyrobisk dołowych;
 - zmniejszeniu kosztów utrzymania obiektów podstawowych oraz modernizacji pompowni;
 - poniesieniu niższych niż planowano kosztów likwidacji;
 - braku rozstrzygnięcia lub przedłużające się procedury przetargowe;
 - odstąpieniu od realizacji zadań ze względu na znaczne przekroczenie kwot w ofertach przetargowych w stosunku do zabezpieczonej kwoty;
 - otrzymanie niższej niż planowano dotacji dla Oddziału CZOK
- 3) w zakresie urlopów górniczych niższe niż planowano wykorzystanie pomocy jest wynikiem mniejszej liczby osób, którym wypłacano w 2020 r. świadczenie oraz wcześniejszego nabycia przez niektóre osoby praw emerytalnych, które wpłynęło na krótszy czas wypłacania urlopu górniczego.

- 4) niższe niż zakładano wykorzystanie pomocy z tytułu wypłaty rent wyrównawczych związane jest z mniejszą liczbą wypłaconych świadczeń, spowodowane zgonami świadczeniobiorców bądź nabywaniem potencjalnych uprawnień emerytalnych przez rentobiorców jak również otrzymaniem przez rentobiorców uprawnień, które zbiegły się równoległe ze świadczeniami z ZUS.
- 5) w przypadku dotacji z NFOŚiGW przeciągające się procedury związane z zawieraniem umów na dotację, których część została przeniesiona z roku 2020 na rok 2021.
- 6) przypadku danych dotyczących pomocy publicznej w zakresie zwolnień z tytułu opłat i kar wobec NFOŚiGW, dane w tabelach dotyczą wyłącznie zwolnień z opłat z tytułu do emisji gazów do powietrza. W zakresie zwolnień z opłat z tytułu opłat za wprowadzanie ścieków oraz opłat podwyższonych za 2020 r. obowiązki te zostały przeniesione do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (PGW Wody Polskie).⁸⁾
- 7) w przypadku danych dotyczących pomocy publicznej w zakresie zwolnień z tytułu opłat wobec PGW Wody Polskie dane w tabelach dotyczą zwolnień z opłat za usługi wodne za 2020 r., tj. całość opłaty za pobór wód oraz całość opłat za wprowadzanie ścieków i opłat podwyższonych.⁹⁾

Poniżej przedstawiono zestawienia tabelaryczne planowanej i faktycznie udzielonej pomocy w 2020 r., w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji przed 1 stycznia 2007 r. oraz jednostek zbytych do SRK S.A. po 1 stycznia 2007 r. wraz z podziałem na kategorie pomocy. Pomoc została przedstawiona w ekwiwalencie pomocy brutto.

⁸⁾ Zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020, środki należne NFOŚiGW z tytułu 90% opłat za wprowadzanie ścieków oraz opłat podwyższonych za 2020 r. stanowiły przychód Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

⁹⁾ z uwzględnieniem przejętego od NFOŚiGW zwolnienia wskazanego w pkt 6.

Tablica II.1 Pomoc państwa w 2020 r. dla jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 01.01.2007 r.– zestawienie zbiorcze

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2020	
		Plan	Realizacja
0.	1.	2.	3.
Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		379 502,50	280 653,32
1.	Koszty wynikające z przepisów administracyjnych, prawnych bądź podatkowych	160 652,60	78 193,18
1.1	Zadania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń, których likwidacje rozpoczęto przed 01.01.2007 r.	49 717,80	41 778,80
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	49 717,80	41 778,80
1.2	Renty wyrównawcze przysługujące od kopalń całkowicie likwidowanych	22 741,50	14 577,65
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	22 741,50	14 577,65
1.3	Dotacja NFOŚiGW	76 607,70	0,00
a	w tym Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	76 607,70	0,00
1.4	Inne-zwolnienia z tytułu wpłat wobec PFRON	1 727,80	1 502,50
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	1 727,80	1 502,50
1.5	Zwolnienia z tytułu opłat i kar wobec NFOŚiGW	9 857,80	0,67
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	9 857,80	0,67
1.6	Zwolnienia z tytułu opłat i kar wobec PGW Wody Polskie	0,00	20 333,56
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	0,00	20 333,56
2	Dodatkowe prace zabezpieczające pod ziemią, wynikające z zamknięcia jednostek produkcyjnych	208 176,30	197 427,41
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	208 176,30	197 427,41
3	Szkody górnicze, przy założeniu, że zostały spowodowane przez jednostki produkcyjne węgla, które zostały zamknięte lub są zamykane	10 673,60	5 032,73
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	10 673,60	5 032,73
4	RAZEM	379 502,50	280 653,32

**Tablica II.2 Pomoc państwa w 2020 r. dla jednostek postawionych w stan likwidacji po dniu
01.01.2007 r. zestawienie zbiorcze**

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2020	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		1 467 855,30	656 670,72
1.	Koszty urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładów mechanicznej przeróbki węgla.	112 442,70	62 468,02
2.	Koszty wynikające z przepisów administracyjnych, prawnych bądź podatkowych	1 204 635,20	563 631,27
2.1	Zadania dotyczące likwidacji kopalń oraz działań wykonywanych po zakończeniu całkowitej likwidacji kopalń realizowanych w przedsiębiorstwach górniczych	1 059 588,30	528 861,22
2.2	Renty wyrównawcze przysługujące od kopalń całkowicie likwidowanych	22 166,30	18 645,57
2.3	Dotacja z NFOŚiGW	112 670,00	9 491,77
2.4	Inne-zwolnienia z tytułu wpłat wobec PFRON	2 354,70	2 216,22
2.5	Zwolnienia z tytułu opłat i kar wobec NFOŚiGW	6 855,90	4,63
2.6	Zwolnienia z tytułu opłat i kar wobec PGW Wody Polskie	0,00	4 411,86
2.7	Zwolnienie z wpłat z zysku	1 000,00	0,00
3.	Dodatkowe prace zabezpieczające pod ziemią, wynikające z zamknięcia jednostek produkcyjnych	0,00	0,00
4.	Szkody górnicze, przy założeniu, że zostały spowodowane przez jednostki produkcyjne węgla, które zostały zamknięte lub są zamykane	150 777,40	30 571,43
5.	Zwolnienie z obowiązku uzyskiwania koncesji na wydobywanie metanu	0,00	0,00

Tablica II.3 Wysokość ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujący emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS w 2020 r.

(nie uwzględniono kosztów obsługi wypłaty – wynagrodzenia ZUS)

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2020	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		182 000,00	151 042,88
1	Ekwiwalenty pieniężne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS	182 000,00	151 042,88

Tablica II.4. OGÓŁEM POMOC PAŃSTWA w 2020 r. dla jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 01.01.2007 r. oraz dla jednostek postawionych w stan likwidacji po dniu 01.01.2007 r.

[w tys. zł. EDB]

	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2020	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		2 029 357,80	1 088 366,92
1.	Jednostki postawione w stan likwidacji przed 01.01.2007 r.	379 502,50	280 653,32
2.	Jednostki postawione w stan likwidacji po 01.01.2007 r.	1 467 855,30	656 670,72
3.	Ekwiwalenty pieniężne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS	182 000,00	151 042,88

W 2020 r. wielkość udzielonej pomocy publicznej w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r. oraz dla jednostek postawionych w stan likwidacji po dniu 1 stycznia 2007 r. wyniosła łącznie **1 088 366,92** tys. zł i ukształtowała się na poziomie **53,6 %** pomocy zaplanowanej.

CZĘŚĆ III. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W LATACH 2015-2020 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE (PROGRAM POMOCOWY SA. 52832(2019/N))

8. Pomoc państwa udzielona w latach 2015–2020 jednostkom i grupom jednostek produkcyjnych w ramach art. 4 Decyzji 2010/787/UE, tj. na pokrycie kosztów racjonalizacji i restrukturyzacji przemysłu węglowego

Ogółem w latach 2015–2020 wielkość udzielonej pomocy publicznej dla górnictwa węgla kamiennego wyniosła **6 938 024,14** tys. zł i wyniosła **78,1%** pomocy zaplanowanej.

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2015-2020	
		Plan	Realizacja
0.	1.	2.	3.
	Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU*	8 884 100,40	6 938 024,14
1.	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.**	7 939 764,70	6 197 741,00
2.	Ekwiwalenty pieniężne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS	944 335,70	740 283,14

* Łączna kwota pomocy publicznej za lata 2015-2020 uwzględnia korektę wynikającą z podwójnego naliczenia niektórych kwot pomocy w 2017 r.

** Z uwzględnieniem dokapitalizowania SRK S.A.